

پروژهی راهینانی ماموستایان و چند سهرنجیک رزگار خدر مستهفا

راهینان پرۆسهیهکی ریکخراوه یا چالاکیهکی مرویی پلان بۆ دارئێژراوه بهمهیهستی پهرهپیدان و بهرزکردنهوهی توانای تهکنیکی و رهفتارییهکان و کارامهیی تاک له پیشهکهیدا بهدایینکردنی زانیاری و شارهزایی و ئاراستهکانی پهیههست به کارهکهی ، به ئامانجی ئهوهی بتوانی بهشپهوهیهکی کاریگهر و پربهرههم کارهکانی راپهرئینیت . ماموستایهکیکه له کۆلهکه سهرهکیهکانی سیستهمی پهروهردهیی ورۆلی سهرهکی ههیه لهبنیاتنان و پهروهردهکرن و فیرکردن و فیربوون ، پرۆسهی بهدیهینانی ئامانجه پهروهردهیهی خوازرارهکان بهپلهی یهکهم دهکهوتیه ئهستوی ماموستا ، گهر بهمیزووی پهروهردهی ناوچهکهدا بچینهوه دهبنین ماموستایهکی وهک نهجمهین مهلا له دوکانهکهی خۆیدا بهبۆ بوونی پرۆگرام و پۆلی گونجاو توانیوهتی ههزاران خۆبندمهوار پێیگهیهنیت ، راسته پهروهردهی ئهمرۆ ئهوهی دوینی نییه شیوازی فیرکردن و فیربوون له گۆرانکاریدایه و کۆمههگا بهردهوام له گهشهکردنایه و ناچیهگیره ، ماموستاش لهگههله روهتی گهشهکردن و بهروهپیش چون پێویستی بهوهیه پهره به توانا و لیهاتوویی و شارهزاییهکانی خۆی بدا و قهتیس نهییت ، بۆ ئهمهش پێویستمان به راهینان و خۆبندنهوهی بهردهوام و پیرچهکردنی ماموستایانه بهباشترین شپه بۆ دانیابوون له فهرههمبوونی ژینگهیهکی پهروهردهیی دروست بۆ گهشهیه مهعریفی . ولاتانی پێشکهوتوو گرنگی زۆر دهن به توانا و لیهاتوویی ماموستایان و ههموو کهس ناتوانی بهئاسانی ببینه ماموستا و سالانه بهرنامهیان ههیه بۆ پهرهپیدانی تواناکی ماموستایان چون ههموو توێژینهوه پهروهردهیهکان ئامازه به و راستیه دهن که پێشکهوتنی پهروهرده پهیههسته به ئاستی گهشهکردن و راهینانی دایینکارا و ئاشنابوون به میتۆدی پهروهردهیی هاوچهرخ و بهرزکردنهوهی ئهموونی ماموستایان ، بۆ نمونه سیستهمی ولاتی فنلنده سیستهمیکی تهواوکارییه ، جهخت لهسهر ئامادهکردنی زانستی ماموستا دهکاتهوه لهرووی پهروهردهیی و پێشیهی و ماموستایان بهوریاییهوه دهستنیشان دهکری و راهینانی زانستی سهخت دهکهن ، بهلام پێگهی ماموستا بهرز و شکۆداره ههر بۆیه بوونه ماموستا کاریکی زهممهته و دهییت خاوهن پروانامهی ماستهر بیته و له ۱۰٪ ئهوانهی داواکاری پێشکهش دهکهن و مردهگیرین لهپیناو بهروهپیشبردنی گهشهیه پێشیهیشیان مافی تهواوکردنی خۆبندنی دکتورایان ههیه و زۆریک له ماموستایان سوود لهم دهرفته و مردهگرن . سستهمی پهروهردهیی سهنگافورهش یهکیکه تهره له سستهمه پێشکهوتوووهکان که جهخت لهسهر تواناسازی ماموستایان دهکاتهوه و لهسالی خۆبندنی (۲۰۰۴-۲۰۰۵) حکومهت سیاسهتیکی نوینی پهروهردهیی لهژێر دروشمی (کهمترین فیرکردن زۆرتین فیربوون) گرتبههر ، که ئهمهش و له ماموستا دهکات جهخت بخاته سهر چۆنایهتی پهروهرده و بهکارهینانی ئامرازی تهکنهلوژی بۆ رونکردنهوهی زانیاری ، سهنگافوره باوهری به گرنگی توێژینهوهی پهروهردهیی ههیه و بیره بوجهی باشی بۆ ئهم مهیههسته تهرخانکردوه . ماموستایانی ژاپونیش درێژترین کاترمیزی کارکردنیان ههیه ، زیاتر له توانای خویان کاردهکهن به بهراورد به هاوپیشهکانیان لهجههاند و کهمترین پشویان ههیه ، ئهوهش بههۆی ئهو کاتمه نییه که له فیرکردندا سهرفیدهکهن ، بههکو له چهند ئهرکیکی ئامادهکاری و راهیناندایه ، له ههموو توێژهکانی کۆمههگا ریزی زۆرتری لیدهگیری و چهندین دهرمالهی ههیه و له خیزانیشدا پێگهیهکی کۆمهلایهتی تایبهتی ههیه ، دایک و باوکان لهسالانی سهرهتایی خۆبندنهوه ئهم ریزه لهدهلی مندا لاندادهچین . بهداخهوه لای ئیمه تهنها پێوه بۆ دامهزراندن بوونه ماموستا بروانامیه و هیچ پێوهریکی تر نهبووه ، زۆریک له ماموستایان دهرچووی کۆلیژهکانی پهروهرده نین و پێشتر بۆ کاری وانهوتنهوه ئاماده نهکراون و دهرنزانیان نهخویندوه و شارهزاییان له

شیوازی وانهوتنهوه و بهریوهبردنی پۆل دا نییه و لهگه‌ل ئهوشدا سه‌ه‌تای دامه‌زراندنیان له ده‌رموه‌ی شاره و به‌بێ هه‌یج خول و راهینه‌نایک ده‌چنه پۆله‌وه ، پینگه وشکوی مامۆستا بێ بایه‌خه‌ که‌مه‌ترین کۆ نمره له به‌شه‌کانی کۆلیژه‌کانی په‌روه‌رده و ده‌گه‌ڕین ، ئه‌وه‌ی جی‌گه‌ی سه‌رنج و ده‌ستخۆشییه و مزاره‌تی په‌روه‌رده‌ی حکومه‌تی هه‌ریم له کۆتایدا و له‌سه‌ه‌تای خو‌یندنی ئه‌مه‌سالدا هه‌نگاوه‌ گرنگه‌که‌ی نا یۆ به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی کوالیته‌ی په‌روه‌رده‌وه‌وه‌یه‌وون به‌دروشمی (راهینه‌ی به‌رده‌وام و به‌دواداچوونی به‌رده‌وام) ده‌ستکرا به‌ پرۆژه‌ی (٦٠٠) مامۆستای راهینه‌ر بۆ ناوه‌نده‌کانی خو‌یندن له‌ بواری دیداکتیکی نوێ که‌مه‌به‌ست له‌م پرۆژه‌یه‌ گه‌شه‌پێدانی کارامه‌یه‌یه‌کانی مامۆستا‌یه‌انه‌ پرۆژه‌که‌ گه‌شتگیره و هه‌ر راهینه‌ریک (١٠ بۆ ١٢) قوتابخانه و خو‌یندنگه‌ی به‌رده‌که‌وتی ، هه‌موو مامۆستا‌یه‌ک له‌ قوتابخانه‌که‌ی خۆی هه‌فته‌انه یه‌ک کاتژمێر راهینه‌ان و ده‌مگه‌ریت ، وه‌ک له‌ پرۆژه‌که‌دا هاتوه‌ سه‌ه‌ه‌تا دیداکتیکه‌ پاشان (ته‌که‌نه‌لوژیا‌ی فیره‌کاری و به‌ریوه‌بردنی پۆل و ده‌رونزانی و...)چه‌نده‌ها با‌هه‌تی گرنگ ، کاتی‌ک تو‌انوا‌و‌کارامه‌یه‌یه‌کانی مامۆستا‌یان با‌لا ده‌بیته‌ دوا‌جا‌ر ره‌نگدان‌ه‌وه‌ی له‌سه‌ر کوالیته‌ی خو‌یندن و ئاستی خو‌یندکاران به‌دیدئ .

هه‌مووان ده‌بی ئه‌و راستیه‌یه‌ بزانه‌ن که‌ نه‌وه‌ی ئه‌مه‌رۆ له‌شیوازی فیره‌کردنی نه‌ریته‌ی تینا‌گه‌ن و ناتوانرئ فیره‌خوا‌زانی ئه‌مه‌رۆ به‌ شیوازی دو‌ینی پینگه‌یه‌نین . به‌وه‌ هیوا‌یه‌ی پرۆژه‌که‌ سه‌رکه‌وتن به‌ده‌ست بینی و وه‌ک چاره‌نوسی چه‌ندان پرۆژه‌ی ته‌وا‌ونه‌کرا‌وی سا‌لانی زوو نه‌خه‌ریته‌ لاره‌ ، لیره‌دا چه‌ند تیبینی و پێشنیازیک له‌سه‌ر پرۆژه‌که‌ ده‌خه‌ینه‌ روو :

١- له‌گه‌ل ئه‌وه‌دا که‌ مامۆستای راهینه‌ر مامۆستا (فا‌یه‌ق سه‌ه‌ید) که‌سه‌ی به‌تونا و شاره‌زایه‌ و نه‌کولی له‌ توانا‌کانی ناکه‌ریت ، به‌لام با‌شتر وابوو که‌ به‌سه‌ر په‌رشته‌ی تیمیک له‌ شاره‌زایان ئه‌و خوله‌ به‌ریوه‌بیره‌یه‌ و ماوه‌ی خوله‌که‌ زۆرتر بوا‌یه‌ چونکه‌ زه‌مه‌ته‌ به‌ (١٨) رۆژ که‌سه‌یک بێته‌ راهینه‌ر بۆ با‌هه‌تیکی وا گرنگ ، هیوادارم ماوه‌ی زیاتریان پێده‌ریته‌ .

کاتی‌کدا ژماره‌یه‌کی زۆر له‌سه‌ر په‌رشته‌یاران به‌رده‌ست بوو ، ده‌توانرا سوود له‌هوان و به‌رگه‌ریته‌ نه‌ک ته‌فصو‌ع به‌ (٦٠٠) مامۆستا بکری و له‌ لایه‌کی دی به‌ هه‌زاران مامۆستای تر له‌ئێستا‌دا تاقیه‌کردنه‌وه‌کانی بوون به‌سه‌ر په‌رشیاریان تێپه‌راندوه‌ و له‌کاتی په‌یوه‌نده‌کردنیاندا شا‌غیره‌یکی زۆر دروست ده‌کات و ده‌بیته‌ به‌ وانه‌بێژ جی‌گه‌یان په‌رگیره‌وه‌ که‌ هه‌مووان حا‌لی وانه‌بێژه‌کان ده‌زانین به‌هۆی دوا‌که‌وتنی کرئی وانه‌بێژی و دانه‌مه‌زراندنیان چه‌ندین جار هه‌ره‌شه‌ی مانگر تینان کردوه‌ و ته‌نانه‌ت له‌ کاتی‌کی هه‌ستیار وه‌ک کاتی ئه‌نجامدانی تاقیه‌کردنه‌وه‌کان.

٣- هه‌روه‌ک مامۆستا فایه‌ق سه‌ه‌ید له‌ کتێبه‌که‌یدا ئاماژه‌ی پێداوه ، یه‌کێک له‌و مۆدیلا‌نه‌ی له‌بواری دیداکتیدا زۆر تیشکی ده‌خه‌ریته‌ سه‌ر مۆدیله‌ی سه‌یگۆشه‌ی دیداکتیکی یه‌ ، په‌یوه‌ندی نیوان مامۆستا ، خو‌یندکار ، ناوه‌رۆک (پروگرام) ، ناکه‌ریت کار له‌سه‌ر مامۆستا بکه‌یت و ژینگه‌یه‌کی له‌بار بۆ خو‌یندکار نه‌ره‌خسینی ، تا ئاره‌زی خو‌یندن و فیره‌بوون هه‌بیته‌ ، ده‌بینین قوتایی له‌ته‌مه‌نی سه‌ه‌ه‌تادایه‌ له‌خو‌یندن دا‌ده‌به‌ری تا یارمه‌تی خه‌زانه‌که‌ی بدات ، یا په‌ناده‌با‌ته‌ به‌ر خۆکوشتن ، چونکه‌ پارهی کرئی ها‌تو‌چۆی نه‌بووه‌ ، یا له‌دوا‌قوتنا‌غه‌کانی خو‌یندنی زانکۆیه‌یه‌ ریگه‌ی ها‌ت و نه‌ها‌ت به‌ر مه‌ه‌نده‌ران ده‌گرێته‌ به‌ر ، ئه‌وه‌ جگه‌ له‌وه‌ی که‌ به‌هه‌زاران خاوه‌ن به‌روانه‌م بیکار که‌وتوون نا‌ئومیدبوون ، له‌ لایه‌کی تر ده‌بیته‌ پێدا‌چوونه‌وه‌ به‌ پروگرامه‌کانیشدا بکری تا ته‌وا‌و‌کاری له‌ پرۆژه‌که‌دا بێته‌ دی.

۴- مامۆستای راهینەر مافی دیدهنی ههیه و بهواداچوون بۆشپوازی وانهوتنهوهی مامۆستایان دهکات وههسهنگاندنیان بۆ دهکات ، ئهی کئی ههسهنگاندن و بهواداچوون بۆ ئاستی زانستی دهکات که ژمارهیهکی زۆر له مامۆستایان وانهبیژن و لهسههتای وانهوتنهوهدان.

۵- ناکریت داوای باشبوون له مامۆستا بکریت بهبی باشترکردن و دابینکردنی ژیانیکی شایسته وهک لهسههتادا لهباسکردنی سیستهمی و لاتانی پیشکهوتوو دا ئاماژهه پێدا ، ناکریت داوای ئهرکی زیاتر وباشبوون له مامۆستا بکهیت بهبی پیدانی مافهکانی.

۶- پنیوسته پیداوونهوه به بهرنامهی کۆلیژی پهروهدهیی بکری وهههمناههنگی له نیوان ههردوو وهزارهتی خویندنی بالآ و پهروهرده دا ههبیته لهپیناو پنگهیاندنی مامۆستای بهتوانا و خولی دیداکتیک مامۆستایانی زانکۆش بگریتهوه .

بههیوای سهرکهوتن بۆ ههر پرۆژهو ههنگاوێک لهپیناو پهروهدهیهکی دروست و ئایندهیهکی درهوشاوه